

Persbericht - 7 oktober 2021

Witte rook voor de Noord-Zuid: doortochttracé met tunnels onder Grote Baan geniet voorkeur

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters en Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir brengen morgen, vrijdag 8 oktober, de mededeling over het voorontwerp van voorkeursbesluit van het Complex Project Noord-Zuid Limburg op de Vlaamse regering.

Na een uitgebreid onderzoek en een intense dialoog met een grote groep belanghebbenden is het voorkeursalternatief voor de Noord-Zuid gekend: alternatief Ay met tunnels onder de Grote Baan in Houthalen-Helchteren. Er zijn twee sturende bouwstenen die de alternatieven definiëren: het wegtracé 'missing link' de N74 en de voertuigkeuze voor het openbaar vervoer met name Spartacus Lijn 3. Voor beide onderdelen is een alternatief naar voor gekomen: met name het tracé Ay met tunnels onder de Grote Baan en Hoogwaardig Openbaar Vervoer met een trambus.

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters: *"Dit combinatiealternatief ontstond vanuit de werkgroepen in nauw overleg met verschillende belanghebbenden. Het is het resultaat van het participatieproces en werd samen met vier andere alternatieven grondig onderzocht. Dit alternatief kwam als beste uit de afweging en kan rekenen op een stevig draagvlak bij de belanghebbenden. De Noord-Zuidverbinding is één van de belangrijkste mobiliteitsdossiers in onze provincie. Na meer dan 40 jaar er over praten, is er eindelijk zicht op een concrete en duurzame oplossing. Dit is een historische dag voor de toekomst van Limburg."*

Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir: *"Rechtszekerheid heeft doorheen de volledige procedure een doorslaggevende rol gespeeld. Door te kiezen voor het voorkeursalternatief dat het minst schadelijk is voor natuur en landbouw, verhogen we de slaagkansen. Velen zullen het pas geloven als de schop werkelijk de grond in gaat, maar deze beslissing is onmiskenbaar een historische stap in het deblokken van het belangrijkste mobiliteitsdossier van onze regio en het tegelijk verbeteren van de leefkwaliteit van vele Limburgers"*.

Burgemeester van Houthalen-Helchteren Alain Yzermans: *"Er is opluchting dat er gekozen werd voor een scenario dat eindelijk toekomstkansen biedt voor de leefbaarheid en de groei van de gemeente. De realisatie treft echter heel wat bewoners en handelaars aan de oostzijde van de Grote Baan. Hier moet extra ruimte gecreëerd worden voor de realisatie van een tunnel. Persoonlijke begeleiding op maat van iedere getroffene wordt voor ons een prioriteit. Zo krijgt elke bewoner snel een brief in de bus en zullen er individuele gesprekken worden opgestart. Dit is een belangrijke stap maar het traject is nog niet afgerond en er zullen begrijpelijk nog vele vragen zijn. Via overleg, dialoog en participatie blijven wij als gemeente waken over de belangen van elke inwoner en ondernemer in dit proces."*

In eerste instantie buigen de adviesinstanties zich over het voorstel. De Vlaamse Regering stelt dan een ontwerp voorkeursbesluit voorlopig vast. Daarna kan iedereen zich uitspreken gedurende de zestig dagen van het openbaar onderzoek. Eens alle opmerkingen en bezwaren verwerkt zijn, volgt de definitieve beslissing door de Vlaamse Regering. Deze wordt verwacht in de loop van april 2022.

Doortochttracé 'Ay' meest gunstig

Van de drie alternatieven en twee combinatiealternatieven kwam het combinatiealternatief Ay als meest gunstige uit de onderzoeksfase. Dit alternatief ontstond eind 2020 na de publieke raadpleging over de tussennota en het advies van de gemeente Houthalen-Helchteren. Het gekozen alternatief combineert bepaalde voordelen van de andere alternatieven en houdt rekening met de eigenheid van Houthalen enerzijds en Helchteren anderzijds. Het biedt daarom de meeste ontwikkelingskansen voor de beide dorpskernen in Houthalen-Helchteren en voor de ruimere regio van Noord- tot Midden-Limburg.

In het alternatief Ay volgt de regionale wegverbinding N74 het tracé van de Grote Baan. Twee tunnels halen het doorgaande noord-zuidverkeer uit de kernen van Houthalen en Helchteren. Halverwege de tunnel onder Houthalen, kan je ter hoogte van de Herebaan-Oost of -West de tunnel in- of uitrijden. De tunnel in Helchteren start ter hoogte van de Reitstraat/Vennestraat en eindigt ter hoogte van kasteelbrouwerij Ter Dolen. Verkeer komende van de Kazernelaan (N719) uit het oosten kan via de Europarklaan en de Herebaan-Oost naar de tunnel in Houthalen te rijden. Hetzelfde geldt voor het verkeer komende van de Lillosteenweg (N719) uit het westen. Dat verkeer kan via de Herebaan-West de tunnel in. Ter hoogte van de Mangelbeek is er geen verknoping voorzien van het lokale netwerk met de N74 .

Snelle elektrische trambus met eigen bedding tussen Noord-Limburg en Hasselt

Gelijktijdig met de wegverbinding werd de ontwikkeling van een hoogwaardige verbinding voor het openbaar vervoer onderzocht. De verbinding zal grotendeels parallel liggen aan de N74. Voorzien van een eigen bedding, zal een hoogwaardige en snelle elektrische trambus tussen het station van Hasselt en het nieuwe mobiliteitsknooppunt 'Noord-Limburg', ter hoogte van het Mariaziekenhuis in Pelt, rijden. De halte-infrastructuur en het rijcomfort zal aan dezelfde kwaliteitsnormen voldoen als die van een sneltram.

“Samen met het combinatiealternatief Ay en de trambus met eigen bedding krijgt de modal shift de meeste kansen: minder autoverkeer en meer duurzame verplaatsingen te voet, met de fiets of met het openbaar of collectief vervoer,” aldus minister Lydia Peeters. “Het voorkeursalternatief Ay zorgt in de eerste plaats voor een vlotte en veilige verbinding voor het doorgaande noord-zuidverkeer. Je zal met andere woorden zonder één onderbreking van Noord-Limburg naar de E314 en omgekeerd kunnen rijden. Zo worden Noord- en Midden-Limburg eindelijk vlot ontsloten. Naast het mobiliteitsaspect heeft dit voorstel ook een positieve impact op verkeersleefbaarheid en op de economische activiteiten in de hele regio. Lokaal ontstaan bovengronds verkeersluwe dorpskernen, met enorme kansen voor de actieve weggebruikers. De Grote Baan zal geen onveilige barrière meer zijn.”

“Dat geldt ook voor de fauna en flora”, meldt minister Demir. “De unieke troeven van de natuur in het gebied zullen beschermd en verbeterd worden via ecopassages ter hoogte van de Mangelbeekvallei en Molenheide. En door het feit dat we de dorpskernen van Houthalen en Helchteren verkeersluw maken, zullen de luchtkwaliteit en de leefbaarheid er aanzienlijk verbeteren. Met het voorkeursalternatief zal de hele regio gigantisch gestimuleerd worden. Het project Noord-Zuid Limburg is een hefboomproject dat de provincie Limburg op de kaart zet.”

Stevig draagvlak

Het combinatiealternatief Ay is in samenspraak met de belanghebbenden ontstaan tijdens het participatieproces. Limburgs gouverneur Jos Lantmeeters, als Procesbegeleider, is blij met deze historische

mijlpaal: "De Noord-Zuid kende een turbulente geschiedenis. Drie jaar geleden hebben we het roer omgegooid en zijn we van een wit blad gestart via de procedure Complexe Projecten. Binnen die procedure staan open communicatie, transparantie en participatie centraal. Via dat proces zijn we nu, van onderuit, samen met alle belanghebbenden, tot een breed gedragen voorstel gekomen. In totaal werkten zo'n 56 organisaties en overheidsinstanties mee tijdens 13 werksessies aan de verschillende alternatieven. Het gaat om de verschillende gemeentebesturen, werkgevers- en werknemersorganisaties, natuurorganisaties en provinciale, Vlaamse en federale diensten. Ook actiecomités en bewonersgroepen werden nauw betrokken. Het is een heel tijdsintensief proces geweest waarbij er veel bestudeerd maar ook goed en veel geluisterd is naar heel veel mensen. Dankzij de medewerking van al die mensen ligt er vandaag een ambitieus maar realistisch en gedragen voorstel op tafel dat concreet invulling geeft aan de gezamenlijke ambities. Ook bij de verdere uitwerking en realisatie van het alternatief willen we voluit inzetten op deze samenwerking."

Voorontwerp voorkeursbesluit Noord-Zuid naar adviesinstanties

Op basis van de onderzoeksresultaten en het overleg werd het voorkeursalternatief Ay naar voor geschoven door het onderzoeksbureau Studio NZL, De Werkvennootschap en het Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid. De beschrijving van het alternatief en de argumentatie voor de keuze staan in het voorontwerp voorkeursbesluit Noord Zuid Limburg dat vandaag werd meegedeeld door de Vlaamse regering en op de website noordzuidlimburg.be is terug te vinden. Het voorontwerp gaat in oktober naar de verschillende adviesinstanties. Zowel op federaal, Vlaams, provinciaal en gemeentelijk niveau kan dan, in een periode van dertig dagen, advies gegeven worden over het geïntegreerd onderzoek en over het voorontwerp. In december zal, na de beslissing door de Vlaamse regering, een openbaar onderzoek starten dat zestig dagen duurt. Tijdens die periode krijgt iedereen de kans om te reageren. Er zullen dan ook op verschillende plaatsen langs het traject van de Noord-Zuid infomarkten georganiseerd worden. Het definitieve voorkeursbesluit van de Vlaamse Regering volgt daarna.

Eerste quick wins starten binnenkort

Marijn Struyf van De Werkvennootschap: "Bij de start van het complex project Noord-Zuid Limburg hebben we samen met de belanghebbenden bepaald dat een oplossing voor de Noord-Zuid één missie en negen ambities moest waarmaken. Het gekozen alternatief Ay maakt die ambities het meest waar en biedt daarvoor de meeste kansen en garanties. Ondertussen werken we ook verder aan een aantal andere quick wins of kortetermijnmaatregelen zoals bijvoorbeeld de fietsontsluiting van het bedrijventerrein Centrum Zuid."

Minister Peeters legt uit dat de schop weldra al de grond in gaat: "We starten binnenkort met de werken aan de fietsbrug in Helchteren-Noord en vanaf het voorjaar van 2022 gaan we al een aantal voorbereidende werken langs de Grote Baan uitvoeren. Tijdens die asfalteringswerken pakken we meteen de fietspaden aan langs de Grote Baan in Houthalen-Helchteren. Op die manier kunnen we al versneld de veiligheid van de fietsers verbeteren en de noodzakelijke modal shift naar meer duurzame verplaatsingen via de fiets in gang zetten."

Begeleidingsteam start gesprekken met inwoners Grote Baan

Hoewel de definitieve beslissing pas voor 2022 is, is het voorkeursalternatief vandaag gekend. Dat betekent ook dat het voor heel wat mensen die aan de Grote Baan wonen en werken nu allemaal heel dichtbij komt. Voor een aantal inwoners aan de Grote Baan zal de impact immers groot zijn. Daarom richt de Vlaamse Overheid in samenwerking met de gemeente Houthalen-Helchteren nu al een begeleidingsteam op. Dat begeleidingsteam gaat meteen van start. Bewoners en handelaars aan de oostzijde van de Grote Baan in Houthalen worden binnenkort uitgenodigd voor een eerste gesprek. Zij zullen geïnformeerd worden over de verdere stappen en mogelijkheden. Hoewel de exacte impact van het

alternatief pas in de uitwerkingsfase tot op perceelsniveau bekend zal zijn, zal het begeleidingsteam nu al proberen de vragen van de inwoners zo goed mogelijk te beantwoorden.